

Profeten, profetie en leiding

Jo van Dorp

Inleiding

Deze studie bespreekt verschillende aspecten van profetie, profeten (bediening en gave) en (kort) hoe God de gelovige persoonlijk leiding geeft. Daarbij kijken we naar de verschillen tussen Oude en Nieuwe Testament en onderzoeken we hoe openbaring waaronder profetie en leiding toetsbaar is in de gemeente en in ons persoonlijk leven.

Vanuit het besef dat God persoonlijk spreekt door Zijn Geest tot Zijn kinderen, benaderen we gebed vanuit communicatie tussen God en de mens. Daarbij is dan dus geen monoloog te verwachten van de mens t.o.v. God, maar is er een actieve openbaring van Gods kant aan ons. Deze is in het algemeen gegeven in het Woord van God, de bijbel, maar in specifieke situaties leidt Gods Geest ons ook persoonlijk. Dit kan door het actief in herinnering brengen van een bijbelgedeelte, maar ook door het spreken van God in een profetie of droom.

Profetie in het Oude Testament

In het OT zien we een ontwikkelingsproces waarin de bediening van de profeet steeds duidelijker wordt. In de tijd van Richteren hebben we feitelijk te maken met zieners, (1 Sam. 9:9) die naast hun andere werkzaamheden gebruikt worden om mensen het persoonlijk spreken van God te doen horen. De Richters gaan steeds meer profetisch werken (Deborah, Samuël) terwijl ze tegelijkertijd bestuurlijk leiding geven. Maar in de tijd van Saul en daarna David wordt de rol van de profeet steeds duidelijker onderscheiden van de regeerfunctie. Nathan vervult bijv. in de tijd van David de bediening van profeet/ziener. De profeet is dan de man geworden die de koning en daarin het volk, Gods boodschap van heil en gericht doet horen. De profeet is in het OT verbonden aan de tijd van het koningschap en we zien dit min of meer eindigen wanneer de koningen weggevoerd worden in ballingschap en mensen als Nehemia en Ezra weer èn geestelijk leider zijn èn de rol vervullen van bestuurlijk leider. In Johannes de Doper, herstelt zich nog eenmaal de (oudtestamentische) bediening van profeet van de komende Koning.

Profeten, zoals Jesaja en Jeremia appelleren aan de geschiedenis van het volk Israël en hoe men afgedwaald is als het volk van God. Ze tonen het (toekomstige) heil voor Gods volk (Bijv. Jes. 53). Ook de gerichten voor het volk van God (o.a. Jes. 24). In de gerichten die zij profeteren spreken zij over de tuchtiging door God van Zijn volk. Dit in tegenstelling tot het oordeel voor de volkeren, wat vernietiging brengt. Jesaja en Jeremia kijken niet alleen terug naar de fouten, ze laten ook Gods plan voor de toekomst zien. Profeten weten vanuit Gods perspectief (verbonden met een goed besef van historie en de bijbel als het geopenbaarde Woord van God) wat er voor het nu belangrijk is in ons handelen, zodat Gods plan voor de toekomst handen en voeten krijgt.

In het OT kan gezegd worden dat (bijna) alle schrijvers van bijbelboeken ook daadwerkelijk profeten waren, hoewel niet alle profeten bijbelboeken schreven. Van de laatste groep zijn bijv. Elia en Elisa de bekendste voorbeelden. Andere schreven:

de historische boeken (Mozes-Pentateuch, Samuel)

de poëtische boeken (David-Psalmen en Jeremia-Klaagliederen)

De grote en kleine profeten. Het dikste bijbelboek is daarbij van Jeremia, die gedurende zijn bediening, wellicht dé profeet was, die het minste resultaat bereikte van allen.

Een opmerkelijk gegeven is nog dat waar het OT ambt van priester en koning ten alle tijde erfelijk was bedoeld, dit voor het profetenambt juist niet gold. Vaak lezen we niets over de vrouw van de profeet en soms is het helder dat hij niet getrouwd is. Van nakomelingen die de profetische voetsporen van hun vader volgen is weinig tot niets bekend. Het draagt bij aan het beeld dat waar koningen en priesters de voortgaande lijn en de trouw van God zichtbaar maken, profeten vooral geroepen zijn om het "nu" woord van God te spreken. Profeten zijn daardoor niet verbonden met de traditie en de maatschappelijke en religieuze belangen van dat moment, waardoor hun vrijheid om te spreken groter kan zijn.

Mozes: leiding van dag tot dag

In Num. 12:6-8 staat over Mozes een zeer opmerkelijk gedeelte:

"Toen zeide Hij: Hoort nu mijn woorden. Indien onder u een profeet is, dan maak Ik, de Here, Mij in een gezicht aan hem bekend, in een droom spreek Ik met hem. Niet aldus met Mijn knecht Mozes, vertrouwd als hij is in geheel mijn huis. Van mond tot mond spreek Ik met hem, duidelijk en niet in raadselen, maar hij aanschouwt de gestalte des Heren.

In het leven van Mozes waren verschillende factoren aanwezig die bijzonder waren:

1. het voor iedereen zichtbare gebeuren in de (wolk)-vuurkolom (Exod. 13:21);
2. het spreken van God van aangezicht tot aangezicht (Deut. 34:10);
3. het spreken van God op de berg Sinaï bij de wetgeving (volgens de rabbijnse traditie in zeventig talen);
4. afzondering buiten de legerplaats bracht Mozes onder de tegenwoordigheid van God, waar Hij met hem sprak (Exod. 33:9);
5. De Urim en Tummin (Num. 27:21) werden gevraagd door de priesters;

Elia: de profeet van het Oude Testament

Het meest sprekende voorbeeld van de profetische bediening in het OT is wellicht Elia. In de wijze waarop Elia (type van Christus) aangesproken wordt door anderen ontdekken wij iets over de bediening van de profeet en zijn karakter.

De weduwe te Sarfath noemt hem **man Gods**, (1 Kon 17: 17) evenals de afgezant van de koning (2 Kon 1:9-13) Het toont ons de herkenning van autoriteit door heiliging en een denken vanuit Gods gedachten en niet vanuit een natuurlijk en menselijk denken.

Obadja, de hofmaarschalk van Achab beschermde een groep van 100 profeten, die gedurende de drieëneenhalf jaar droogte in spelonken woonden en Elia in Sarfath was. Wanneer Obadja hem ontmoet spreekt hij hem aan als "**heer**" (1 Kon. 18:7). Dit begrip duidt op regeren, gezag hebben, autoriteit. Profeten hebben zeker in het OT een belangrijke rol in de regering gehad van Israël;

De engel in 1 Kon. 19: 5-8 raakt hem aan en spreekt tot hem: *sta op, eet*, en bij de tweede keer: *Sta op, eet, want de reis zou voor u te ver zijn*. Een profeet is voor zijn **kracht** afhankelijk van God. Als God ons aandrang geeft om te spreken is enerzijds sprake van de gebiedende wijs waar het onze opdracht betreft, anderzijds is er vanuit Gods perspectief begrip en respect voor wat de profeet nodig heeft (levensonderhoud) en daarin wordt genadig voorzien.

Als God spreekt tot Elia op de berg Horeb dan zegt Hij heel persoonlijk: *"Wat doet gij hier, Elia"* (1 Kon. 19:9). God en Elia kenden elkaar!

Als Elia komt bij Achab, na de dood van Naboth, dan begroet hij hem met "**mijn vijand**"(1 Kon. 21:20). De wereld haat profeten en de gemeente is niet altijd blij met ze en eert hen vaak niet.

Wanneer Elia door vurige paarden weggenomen wordt van de zijde van Elisa, roept Elisa: *"Mijn vader, mijn vader"* (2 Kon. 2:12) Het vaderschap van de profeet komt vaak pas op de langere termijn naar voren. Echte profeten zijn ook volwassen mensen(!)

Profetie in het Nieuwe Testament

In Hand. 11 komen we voor de eerste keer NT profeten tegen. Velen ontgaat het dat dit woord nogal eens in het meervoud gebruikt wordt. Deze profeten, vooral Agabus, profeteren over de komende hongersnood " *die dan ook gekomen is*". We komen Agabus opnieuw tegen wanneer hij profeteert over Paulus. (Hand. 20:22-23) Agabus bevestigt daarbij wat reeds bij de bekering gesproken is en nadien in vele gemeenten.

Antiochië, had een leiderschap van leraren en profeten (Hand. 13). De profeten(!) Judas en Silas worden uitgezonden naar gemeenten, om aan hen het besluit van de apostelen (niet de leraren!) zoals beschreven in Hand. 15 mee te delen. Deze profeten versterkten de gemeenten met vele woorden en bleven daar enige tijd. Ze kwamen niet alleen maar even langs. Er gebeurde iets, waarbij de mensen in

de gemeente, ontdekten hoe profetie "tot hen kwam". We kunnen aannemen dat nadien er mensen waren in de gemeente die geleerd hadden om te profeteren.

In de brieven van Paulus, die zelf ook de nodige ervaring had met profetie, lezen we enkele belangrijke aspecten over het functioneren van de profetie. Profeten worden na apostelen als leiders in de gemeente genoemd (1 Cor.12:28,29) Verderop in 1 Cor. 14:29,32 worden profeten weer in het meervoud genoemd. Feitelijk staat hier dat wanneer een profeet spreekt, de anderen (profeten dus) het moeten beoordelen. Als iemand zich een profeet noemt, maar niet over toetsing wil spreken, dan behoort een flink waarschuwinglampje te gaan branden. Iets verderop (vs) 37 wordt gesproken over mensen die menen een profeet te zijn en het niet zijn. (pseudo-profeten) Ook toen waren die er, net als nu!

In de brief aan de Efeziërs schrijft Paulus over profeten. (Efez. 2:20, 3:5 en 4:11) Profeten zijn nauw verbonden met apostelen en hebben er ook als het goed is een relatie mee. Ze kunnen daar niet los van zijn. Sommigen leggen de woorden "gebouwd op het fundament van apostelen en profeten" op de volgende manier uit: De profeten zijn het Oude Testament en de apostelen het Nieuwe Testament. Efez. 3:5 spreekt dit echter tegen. Voor ons blijkt daaruit dat profeten samen met apostelen functioneren en ook onder hun geestelijke bescherming ruimte vinden voor de bediening die God wil uitwerken in hun leven. De soms grote consequenties verbonden aan profetiën maken dat dit binnen een veilige context moet gebeuren, waarin toetsing aan het Woord van God kan plaatsvinden door bekwame en verantwoordelijke mensen.

Jezus Christus: de Profeet van het Nieuwe Testament

In Joh. 4:1-42 lezen we het bekende verhaal van de Samaritaanse vrouw. Wanneer Jezus haar aanspreekt over haar verleden, ontlokt haar dat de uitroep: *Here, ik zie dat Gij een profeet zijt.* (vs.19) Een afgewezen vrouw, gebukt onder zonden, keert direct terug naar haar dorp en zegt daar(vs.29): *"Komt mede en ziet de mens, die gezegd heeft, alles wat ik gedaan heb: zou deze niet de Christus (= gezalfde) zijn?"* Profetie in de meest heldere vorm wordt hier door Jezus getoond. Centraal is de oproep tot bekering, tot verandering van ons leven. In vs. 39 wordt de uitroep van deze vrouw door haar burens nog eens herhaald en dan blijkt de vrucht op termijn van profetie: persoonlijk geloof en bekering in een bredere context. Jezus, de Profeet, zegt de dingen zoals ze zijn. Dat is realistische profetie. Het is de waarheid die vrijmaakt!

Jezus leven is zelf een vervulling van talloze profetiën. Onderstaand een overzicht van de meest bekende:

Thema	Profetie	Vervulling
Verwerping door Israël	Jes. 53:1-3	Joh. 1:11 / Luk. 23:18 / Joh. 12: 37,38
Priester naar de ordening van Melchizedek	Ps. 110:4	Hebr. 5:5,6
Intocht in Jeruzalem	Zacharia 9:9	Mark. 11:7-11
Verheerlijking door kinderen	Ps. 8:2	Matth. 21:15,16
Verraden door een vriend	Ps. 41:9	Luk. 22: 47,48
Verraden voor 30 zilverlingen	Zach. 11:12	Matth. 26:14,15
Beschuldigd door valse getuigen	Ps. 35:11	Mark. 14:57,58
Stil tegen over beschuldigingen	Jes. 53:7	Mark. 15: 4,5
Bespuugd en geslagen	Jes. 50:6	Matth. 26:67
Gehaat zonder reden	Ps. 35: 19	Joh. 15:24,25
Plaatsvervangend lijden	Jes. 53:5	Rom. 5:6,8
Gekruisigd met misdadigers	Jes. 53:12	Mark. 15:27,28
Doorboord zijn van handen en voeten	Zach. 12:10	Joh. 20:27
Bespot en geslagen	Ps. 22: 7,8	Luk. 23:35

Thema	Profetie	Vervulling
Gesmaad	Ps. 69: 9	Rom 15:3
Bid voor Zijn vijanden	Ps. 109:4	Luk 23:34
Lot geworpen over kleding	Ps. 22: 17,18	Matth. 27:35,36
Verlaten door God	Ps. 22: 1	Matth. 27:46
Zijn dorst	Ps. 69:21 / Ps. 22:1	Joh. 19:28
Geen been werd gebroken	Ps. 34:20	Joh. 19:32-36
Zijn zijde werd doorstoken	Jes 53:5/Zach.12:10/Ps. 22:16	Joh. 19:34
Begraven bij de rijken	Jes. 53:9	Matth. 27:57-60
Opgestaan uit de dood	Ps. 16:10 / Ps. 49:15	Mark. 16: 6,7
Gezeten aan de rechterhand Gods	Ps. 68:18	Mark 16: 19, 1 Cor. 15: 4, Efez. 4:8

M.b.t. Christus wordt in Jes. 42:1-7 de basishouding van de profeet getoond:

Het geknakte riet zal hij niet verbreken en de kwijnende vlaspit zal hij niet uitdoven; naar waarheid zal hij het recht openbaren. komt aan de orde wat de effecten zijn van de bediening van Christus:

*een verbond voor het volk;
 een licht voor natiën;
 om blinde ogen te open;
 om gevangenen uit de kerker te leiden
 uit de gevangenis die in duisternis gezeten zijn*

Het verschil tussen de OT en de NT profetie:

In algemene zin geeft Kevin Conner de volgende belangrijke verschillen aan tussen profetie in het Oude en Nieuwe Testament.

1. Profeten in het OT werden speciaal gebruikt voor leiding, richting en onderzoek van de gedachten en wil van God, want de Geest was nog niet uitgestort op alle vlees.
2. Profeten in het OT werden speciaal gebruikt om uit te spreken en op te schrijven het onfeilbare Woord van God. (2 Petr. 1:20) Hoewel er altijd variatie was van de profetische bediening in het NT, zoals die er ook is in het OT, want het is God die ze gebruiken wil, zullen enkele verschillen altijd zichtbaar zijn. Het is daarom belangrijk dat we kennis nemen van de onderstaande feiten en waarheden:
 - a. Geen enkele NT profeet is ooit gebruikt voor leiding of controle van anderen hun leven. Ze zijn gebruikt voor bevestiging van datgene wat al bekend was en geopenbaard is als de wil van God. Want in het NT geldt: *Want allen, die door de Geest geleid worden, zijn zonen Gods.* (Rom 8:14). Dit is de norm van God. Om toevlucht te nemen tot een profeet voor richting, leiding of controle, is het aandoen van geweld van de bediening van de NT gelovige, die immers toegang tot God heeft door Christus, in de Heilige Geest, die beschikbaar is voor "alle vlees" in deze bedeling.
 - b. Geen enkele NT profeet werd gebruikt voor het uitspreken van het onfeilbare Woord. Alle profetische uitspraken moesten beoordeeld worden aan het woord van de Schriften (1 Cor. 14: 29, 30 32). Het meeste van het NT is dan ook geschreven door de apostelen.

Dus voor de gelovige onder het nieuwe verbond geldt:

Leiding en richting komt van het onfeilbare Woord van God.
 Leiding komt ook door de inwonende Heilige Geest, die altijd leidt in harmonie met (nooit in tegenstelling tot) het onfeilbare woord wat Hij geïnspireerd heeft (Rom. 8:14)
 Leiding mag bevestigd worden door de verschillende bedieningen, waaronder vooral de profetische bediening een plaats zal innemen.

Manieren waarop God spreekt:

In onderstaande (niet volledige) opsomming wordt aangegeven hoe God spreekt in deze wereld tot mensen. Daarbij kijken we vooral naar de verschillende vormen, waarin Hij spreekt tot de mens, zodat ons besef van alertheid t.a.v. het luisteren naar Zijn stem toe zal nemen. God spreekt:

- van aangezicht tot aangezicht met mensen (Adam en Eva (Gen.3:9), Mozes (Deut 34:10 / Num 12:6-8)
- door visioenen (Num. 12:6-8)
- door dromen (Jozef, onderkoning van Egypte (Gen. 37:5), Nebukadnezar (Dan. 2:1-49), Daniel ((Dan. 7:1-28), (Jozef, de man van Maria Matth. 2:13)
- door en in wereldgebeurtenissen. (Koning van Egypte - 2 Kron. 35:20-22)
- natuurverschijnselen Vuur des Heren (Num 11:1-3) en stilstand zon (Joz. 10:13)
- door dieren (Ezel van Bileam (Num. 22:28-35)
- profetische boodschappen (zie Jesaja, Jeremia, Micha e.a.)
- wonderen (Bevestigen van Israël/Gemeente)
- oordeel (10 plagen Egypte Exod. 7-12)
- woord van wijsheid
- woord van kennis (Joh. 4)
- liederen (Bijv. Psalmen)
- profetische daden (bijv.: offerdienst van Israël (zie Leviticus) Elia (water op het offer (1 Kon. 18:20-46) Jeremia, die een juk draagt (Jer. 27), Hosea, trouwt met een hoer (Hos. 1:2), Ezechiël, 390 dagen liggend op de grond/eten bereidend op mest van dieren (Ezech. 4)
- Ezechiël sprekend tegen de vallei met dorre doodsbeenderen (Ezech. 37:1-14) Agabus bind Paulus met een gordel (Hand. 21:10-14)

Profetische bediening of gave?

Velen kennen het onderscheid niet tussen de gave van profetie en de bediening van profetie. Wanneer iemand een profetie uitspreekt in de samenkomst, of wanneer iemand gedoopt wordt, of bij een andere gelegenheid, dan zal dit meestal de gave van profetie zijn. Zelfs mensen die vaker dan anderen profeteren hebben meestal de gave ontvangen, zoals beschreven in Rom. 12 en 1 Cor. 12 en 14. Maar om dit automatisch in het vlak van de bediening te trekken gaat te ver. Waar het ene (de gave) vooral het persoonlijke gebruik is binnen de plaatselijke gemeente, is het andere (de bediening) vooral de training van anderen en het focus ligt meer op de universele gemeente.

De profetische bediening

De bediening uit Efez. 4:11 is, zoals we reeds eerder in deze serie zagen, gegeven om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon. De sleutel is dan ook dat de bediening zichtbaar wordt wanneer meerdere mensen aangeraakt worden en het hen vrijzet om in de profetische gave te gaan functioneren. Pas wanneer voldaan is aan het criterium dat het anderen toerust om in deze gave te functioneren en het de gemeente opbouwt, mag men spreken over een bediening. Een bediening is ook dat wat God geeft aan de gemeente. Hoewel men ijverig dient te zijn in het werk wat gedaan moet worden, ontvangt men geen bediening omdat men er naar streeft. God is soeverein in deze zaken.

Mensen in de profetische bediening betalen nog al eens een prijs in hun persoonlijke leven van afwijzing door anderen. Vaak zelfs door de mensen waar zij zich geestelijk verantwoordelijk voor weten. Maar echte profeten brengen mensen voort die kunnen profeteren. In het OT, ten tijde van Elisa, de leerling van Elia, kwam de profetische bediening dan ook tot een hoogtepunt.

De zalving (een geestesgave wordt door de aanraking van God een bediening) breekt het juk. (Jes 10:27 KJV). Nogal eens zal de profeet het juk breken van de tredmolen van traditie. Vaak ook een persoonlijk juk, zoals bij de Samaritaanse vrouw, die verzoening vond voor haar zonden. In andere situaties breekt de profetie het juk van demonische overheersing. Persoonlijk ontdekken wij ook binnen de bevrijdingsbediening de kracht van profetie, waardoor zeer concreet demonische wortels worden blootgelegd en bevrijding komt. Heel vaak brengt profetie ook bevrijding van een juk, wanneer het de strategie van God bekend maakt om een gebied binnen te trekken. De wijze waarop Paulus bijv.

Macedonië binnentrekt na een droom is ook een breken van een juk over die streek.

Meer nog dan bevrijding en strategie breekt de profetische bediening het juk van onze zelfgenoegzaamheid en ik-gerichtheid. In profetie horen wij de heilige Geest, Gods heerlijkheid, zelf spreken tot ons. Alleen dat al maakt ons klein en afhankelijk. Maar het brengt ook een perspectief op persoonlijke bekering en heiliging, autoriteit, persoonlijke omgang met God, vijandschap met de (geestelijke) wereld en vaderschap binnen in het fundament van de gemeente, wat we niet kunnen missen.

De profetische gave

De gave van profeteren betekent in het leven van de gelovige dat zij meestal profeteren in de zin van bemoediging, vermaning en stichting. Het bouwt andere gelovigen op en het sticht de gemeente. Het is profetie naar gelang van ons geloof (Rom 12:7). Vaak zal hun profeteren een incidenteel karakter, en ook een beperkte reikwijdte hebben. Niettemin kan God soms mensen ook eenmalig gebruiken in deze gave voor het in gang zetten van een grote beweging van Zijn Geest. De "kleine profeet" Joël geeft in het kort het grote scenario van de komst van de Heilige Geest weer in het Nieuwe Testament.

Persoonlijke leiding

De principes voor persoonlijke leiding zijn in feite het zelfde als die voor profetie, waar dit ook getoetst moet worden. Enkele belangrijke waarschuwingen gelden nog wel. In de eerste plaats is persoonlijke leiding altijd in een groot conflict met ons hart, wat arglistig is. Daarom dienen we steeds opnieuw in deze persoonlijke leiding de centrale positie van Christus te zoeken. Dat betekent dat niet wij maar Hij de koning is op de troon. In de tweede plaats is deze leiding vaak onderwerpen aan onze persoonlijke beperkingen, vanwege cultuur (denk bijv. aan Petrus als hij een visioen krijgt over de onreine dieren in Hand. 10:9-16.) intellect (Naäman zie 2 Kon. 5:8-12) en fysieke beperkingen (Petrus wandelend over het water (Matth 14:29-33).

Centraal is voor wat betreft persoonlijke leiding het gedeelte uit Rom. 8:14 *Want allen , die door de Geest Gods geleid worden, zijn zonen Gods.* Elke gelovige heeft de Heilige Geest ontvangen om geleid te worden in de waarheid. Persoonlijke leiding is dan ook op basis van persoonlijke verantwoordelijkheid. God heeft Zijn Geest uitgestort op pinksteren, het feest van de gezuurde broden. Hij wist dat op zondige en beperkte mensen Zijn Geest zou komen, daardoor is ons profeteren en kennen onvolkomen. (1 Cor. 13:12). Dit is niet bedoeld om ons achter te verschuilen, maar om ons realistisch te houden.

Gemeente en profetie

De bijbel zegt dat wanneer we samenkomen een ieder iets heeft. (1 Cor. 14:26) Dit moet zijn tot stichting van de gemeente. Profetie wordt uitdrukkelijk in dit rijtje genoemd en als zodanig heeft dit dan ook een plaats in de samenkomsten. Het doel van deze veelkleurige wijze van spreken in de gemeente is "vrede" in de betekenis van het hebreeuwse sjalom. Het is niet de bedoeling dat er wanorde ontstaat en alles moet in goede orde geschieden. Dat betekent ruimte voor profetie, maar het betekent ook discipline. Discipline in de wijze waarop gesproken wordt (het moet begrijpelijk zijn), discipline wat betreft het tijdstip (men spreekt niet door elkaar heen!) en discipline wat betreft de aantallen die na elkaar mogen spreken (2 of 3).

In een goede samenkomst zal men niet altijd een profeet horen spreken. Maar als het goed is zal de prediking van Gods Woord op z'n minst profetisch zijn. Gods woord voor die plaats , die mensen, op dat moment! Prediking die opgeeft profetisch te zijn en alleen maar aangenaam wil zijn, doet een gemeente sterven.

In de keuze van predikers is reeds een belangrijke toetsing gelegen. Indien ze niet prediken overeenkomstig het woord van God, dan worden ze niet meer uitgenodigd en als het goed is, krijgen ze ook te verstaan waarom niet meer.

Anders is het met de mensen in de gemeente die buiten de prediking om een profetisch woord spreken. We constateren dat soms gemeenten profeten weinig ruimte bieden of hen adviseren om "alleen op de berg te zijn" en als ze wat van God ontvangen dit eerst met de broeders in de oudstenraad te delen

voor een toetsing vooraf en dan pas in de gemeente. Profeten die zich hierin niet voegen komen soms buiten de gemeente te staan. Daardoor ontwikkelen ze zich soms tot verbitterde eenzame mensen, waar men zich in de gemeente steeds meer voor afschermt. Heel vaak ligt de oorzaak èn bij de profeet omdat hij te veel einzelganger is èn tegelijkertijd bij de gemeente die de man of vrouw als een zonderling diskwalificeert en alle ruimte ontnemt om echt in vrijheid Gods profetische boodschap te brengen. Gemeenten kunnen de Heilige Geest soms daarmee bedroeven. Nogal eens zijn het de bestuurders en de herders in de gemeente die de grootste problemen hebben met het profetische spreken. Net wanneer bestuurders of herders alle zaken zo keurig netjes op orde hebben en de gemeente op rolletjes begint te lopen, wordt hun droom wreed verstoord, wanneer een profeet het woord neemt en hen uitdaagt om het werk, Gods werk te laten blijven. Bestuurders en herders hebben zeker de bevoegdheid om profetie achteraf te toetsen, maar het is de vraag of bestuurders en herders wel de bevoegdheid hebben om vooraf de profetische bediening te controleren en in te grijpen in het proces wat een profeet doormaakt voor hij een boodschap van God mag uitspreken. We weten namelijk (niet altijd) voor wie die boodschap is en kunnen onszelf of anderen tot rechter maken in een gebied waarin wij geen autoriteit hebben. Uiteraard is er wel ruimte voor een oudstenraad wanneer iemand bij herhaling profeteert op een wijze die niet stichtend is voor de gemeente en deze persoon lid is van de gemeente, men aangeeft dat men omwille van een leertraject bepaalde geestesuitingen vooraf doorspreekt om de persoon te helpen, beter Gods stem te doen verstaan. In een context van gezond onderwijs en onderling respect zal dit mogelijk moeten zijn.

Profetieën toetsen

We constateren op sommige plaatsen wel eens een wildgroei in de profetie. Gemeenten, waar geen millimeter ruimte is zonder dat eerst een zgn. profeet spreekt, of huwelijken die meer op profetie gebaseerd zijn dan op verantwoordelijke keuzes in liefde. Profetie vergt een nauwe afstemming op Gods Geest. Juist omdat mensen zo kwetsbaar zijn, wanneer God tot hen spreekt en zij het van Hem verwachten. Profetie is gegeven om te dienen, niet om te heersen.

Profetie behoort in de gemeente getoetst te worden, want daar kent men de integriteit van de profeet. 1 Kor. 14:29 laat ons enkele bijbelse richtlijnen zien. Allereerst niet te veel verschillende profetieën in één samenkomst. Dat leidt er alleen maar toe dat niemand meer weet waar het over ging. Laat het er twee of drie zijn. Dat is ook ruim voldoende als er met inhoud geprofeteerd wordt. Als daarna gezegd wordt *en de anderen moeten het beoordelen*, dan wordt volgens velen vooral gewezen naar de profeten in de gemeente. Zij, de andere profeten dus, moeten dan als eerste bezien of het profetie is tot opbouw van de gemeente. Dit laat onverlet de verantwoordelijkheid van de gehele gemeente en de leiding. God zoekt kanalen voor Zijn spreken in deze wereld en gebruikt daar onvolmaakte mensen voor als u en mij. Dat moet ons én alert én mild houden.

Onderstaand een overzicht om valse profetie te testen (Met dank aan Kevin Conner die verschillende bouwstenen aanreikte). Bij elke profetie (maar ook bij persoonlijke leiding) dienen we ons de volgende vragen te stellen:

Uit welke geest komt de profetie / leiding voort? (1 Joh. 4:1-3) De bijbel zegt in Openb. 19:10. Want het getuigenis van Jezus is de geest der profetie. Er zijn drie mogelijkheden:

- de Heilige Geest: (Hand. 4:8)
- de menselijke geest (Tit. 1:12)
- of een satanische macht: (Hand. 16:16-18)

Wordt het profetische woord vervuld? (Deut. 18:22) Het bekendste voorbeeld hiervan is Samuel (1 Sam. 3:19-21).

Leidt de profetie tot aanbidding of lofprijzing? (Zie Openb. 13; Matth. 24: 11, 24; en 2 Tess. 2:1-12) Ware profeten brengen ons tot aanbidding van de ware God

Is de profetie / leiding leerstellig juist? (1 Joh. 4:1-3; 1 Tim. 4:1-3; Jes. 8:18-20). Er is geen openbaring die boven het Woord van God uitgaat, of die bepaalde passages buiten werking kan stellen, waar de Schrift wellicht minder duidelijk over is.

Brengt de profetie / leiding goede vruchten voort? (Matth. 7:15-23; Openb. 2:20; Rom. 6:16-22). Dit heeft niet zozeer betrekking op (materiële) resultaten, (denk aan de verzoeking in de woestijn!) maar wellicht nog het meest op het punt van bekering, karaktervorming en redding

van mensen.

Is de profeet, c.q. zijn de woorden die gesproken worden, integer en evenwichtig in geestelijk opzicht en niet hebzuchtig (Mich 3:11; 2 Petr. 2:1-3) Geldzucht is de wortel van alle kwaal (1 Tim. 6: 2b-11)

In het engelse taalgebied is er de slogan dat profetie is "not information, but confirmation". Er zijn "profeten" die kunnen je imponeren met informatie over verborgen dingen in je leven. (zonde of bepaalde feiten, c.q. gebeurtenissen) Soms wordt dat in de bijbel ook gebruikt, maar zgn. profeten die gedetailleerde informatieve uitspraken deden over mensen, die feitelijk correct waren, bleken geen gezonde bijbelse levenswandel te hebben. Bekende voorbeelden zijn o.a. William Branham en Paul Cain. Vaak liggen er waarzeggende wortels in hun leven of familie-historie. Men kan beter hier forse afstand van bewaren.

Brengt de profetie / leiding zondaren dichter bij God? (Jer. 23:18-23)

Hoewel God tot mensen kan spreken in persoonlijke noden en moeilijke omstandigheden, moeten we alert zijn en terughoudend, wanneer persoonlijke profetieën over die situatie worden uitspreken, zeker wanneer ze door kennis van omstandigheden of empathie breder inzicht hebben in het leven van de betreffende persoon.

In het algemeen moeten nog enkele zaken opgemerkt worden:

Het is een zeer grote verantwoordelijkheid wanneer men zegt: *Zo spreekt de Heer*. Te vaak horen we dit, zonder dat we kunnen bemerken dat Gods volmacht ook achter dit woord staat. Het is dan een lege formulering geworden, om aan te geven dat het een profetie zou zijn. Nog al eens willen mensen hiermee ook zichzelf belangrijk maken in de gemeente

Analyse van een groot aantal profetieën uitgesproken in gemeenten brengt ons persoonlijk tot de conclusie dat veel profetie, slechts in de context van dat moment waarin het gesproken werd, gezien zou kunnen worden als een spreken van God. Los van de context is de wezenlijke inhoud nogal eens erg beperkt en bovendien meervoudig te interpreteren. Daarbij zou het wellicht beter zijn om te spreken over "bemoedigende woorden" die gesproken zijn. Hierbij speelt een rol dat profetie soms onderdeel vormt van een cultuur in een gemeente, die met zich meebrengt dat dat wat gewoon gezegd zou kunnen worden, weer gegeven wordt in een profetische boodschap.

Mensen die een profetische boodschap menen ontvangen te hebben, die henzelf betreft hebben nogal eens te maken met zelfmisleiding. De wens is dan de vader van de profetie. In het leven van Jozef zien we dat hij dromen krijgt over zijn toekomstige koninklijke rol. (Gen. 37:5-11) Het feit dat hij die niet voor zich zelf houdt, zorgt voor veel begrijpelijke kritiek van zijn broers. Toch waren de dromen correct, ze leden alleen onder zijn gebrek aan geestelijke volwassenheid.

Mensen die op grond van zelf ontvangen "openbaring" menen geroepen te zijn tot vooraanstaande posities in de gemeente en daar publiekelijk op eigen initiatief aan refereren hebben eveneens een probleem met volwassenheid. Ze missen zelfrelativering en begrijpen niet dat leiderschap wordt gevormd door tuchtiging en beproeving.

Veel charismatische gemeenten kennen het profeteren n.a.v. een beeld. Typerend is de volgorde: Ik zag een (waarna beschrijving), gevolgd door: En het woord van de Heer daarbij is..... (volgt profetische boodschap) Hoewel dit patroon voorkomt in het Oude Testament is de nieuwtestamentische profetie vaak concreet en direct. Soms verliezen mensen met een levendige fantasie of een wat grotere geldingsdrang, zich in de weergave van het beeld. Daarnaast speelt wel eens mee dat er tussen profetische boodschap en het voorafgaande beeld, geen logische samenhang te ontdekken valt.

Wanneer iemand geprofeteerd heeft en het is evident onjuist of onbijbels of ingegeven door persoonlijke betrokkenheid bij een situatie (voorwetenschap) dan dient dit openlijk gecorrigeerd te worden in de gemeente. In het algemeen is het aan te bevelen om de betrokkene te vragen dit zelf mee te delen in de gemeente. Dat daarbij enige (genadige) begeleiding geboden wordt is logisch. Enige strengheid is in het licht van de oud-testamentische regelgeving rondom profetie wel op z'n plaats. De schade van valse profetie raakt immers vaak als eerste de zwakste schapen in de gemeente.

Tot slot:

"Veracht de profetiën niet".(1 Tess. 5:19-21) Letterlijk staat hier "ontkracht de profetie niet". Een wat

vrije vertaling van dit woord verachten is "uitrangeren", of "stukpraten". In een klimaat waarin respect en fijngevoeligheid ontbreken wordt de Geest gedooft en wordt de profetische bediening schaars. Want wanneer er geprofeteerd wordt blijkt ons vermogen tot onderscheiding of toetsing uit het feit dat we **het goede** er in kunnen (h)erkennen en dat behouden.